

[Poul Møller.]

kommer til at ligge stort over de øvrige partiers. Iøvrigt er det således, at i København har nogle af partierne højere kvotienter for deres mandater. Det har disse partier accepteret, fordi man har en bunden opgave ved denne valglov, nemlig det bånd, som ligger i grundlovsforslaget, at der skal tages hensyn til de tyndt befolkede egne, samtidig med at der skal være ligelig repræsentation for de forskellige anskuelser.

Vedrørende § 23 er der stillet ændringsforslag af 2 mindretal. Det ærede medlem hr. Alfred Jensen har under nr. 2 fremsat et ændringsforslag, hvori han foreslår, at kravet om 10 000 underskrifter til anmeldelse af et parti bortfalder, og at man i stedet for indsætter en bestemmelse, hvorefter der kræves dokumentation for, at partiet har selvstændigt program og egen organisation. Efter flertallets opfattelse vil det være meget vanskeligere for en minister at undersøge, om et parti har et selvstændigt program og egen organisation, end det vil være at benytte den nuværende kontrolbestemmelse om de 10 000 underskrifter. En bestemmelse som den af det ærede medlem foreslåede vil lettere give anledning til diskussion om magtmisbrug end det let dokumenterede krav om de 10 000 stemmer.

Det ærede medlem hr. Helge Madsen har under nr. 3 foreslået, at kravet om de 10 000 underskrifter i § 23 indskrænkes endnu mere. Anmeldelse af et parti skulle efter det ærede medlems ændringsforslag ske ved anmeldelse af kandidater, som er anmeldt i henhold til § 25, d. v. s. som har det fornødne antal stillere i deres valgkreds, nemlig 25. Dette vil give en meget vid adgang til partidannelser. Det vil nemlig sige, at 2 kandidater i 2 valgkredse, som hver har 25 stillere bag sig, ialt 50 vælgere, vil kunne kræve partianmeldelse over hele landet og derved belaste statskassen og kommunkasserne med betydelige udgifter. Det kan næppe være rigtigt, at 50 vælgere skulle være nok til at skabe et parti og en partiorganisation. Udvalgsflertallet har derfor ikke kunnet slutte sig til nogen af disse 2 ændringsforslag.

Vedrørende § 43 i valglovsforslaget har der, som det var at vente, været en drøftelse i udvalget, og et flertal indstiller forslaget til vedtagelse i den forelagte formulering, som flertallet har anset for rimelig

under hensyntagen til den lettere adgang, der nu er til at opnå kredsmandat, og under hensyn til det stærkt øgede vælgerantal, der vil komme, når grundlovsforslaget er gennemført, idet man i så tilfælde vil have i hvert fald 2 og muligvis 4 årgange yderligere som vælgere.

Det ærede medlem hr. Helge Madsen har stillet ændringsforslag til § 43 under nr. 7, hvor han ønsker enhver begrænsning, også de begrænsninger, der er i den nugældende valglov for at få andel i tillægsmandater, fuldstændigt fjernet, fuldstændigt ophævet.

Det ærede medlem hr. Steen har under nr. 8 foreslået, at man skal bevare den begrænsningsregel, man har i den nuværende valglov; det er fra det ærede medlems side en anerkendelse af, at en begrænsning er nødvendig. Som det ærede medlem sagde ved første behandling, må man jo nu engang have en regel. Man kan ikke gå med til, når man har dette tillægsmandatsystem — som vi er det eneste land der har —, at ganske små talstørrelser kan blive repræsenteret i folketinget. Flertallet har, som jeg sagde før, anset den nye bestemmelse i valglovsforslagets § 43 for en forbedring. I 1939 deltog, som det vil være bekendt, det radikale venstre også i forbedringen af valgloven og gik ind for en yderligere begrænsning på dette område, for det første ved forslag om, at der skulle 20 000 underskrifter til for at anmelde et parti, medens forslaget her kun kræver 10 000 underskrifter og altså med andre ord bevarer reglen fra den nugældende valglov. For det andet indeholdt valglovsforslaget i 1939 en skærpelse med hensyn til tillægsmandatfordelingen, idet man der krævede kredsmandatgennemsnittet i stedet for det almindelige mandatgennemsnit, og det ville efter det daværende forslag sige, at man skulle i et af områderne opnå 1/128 af stemmerne. For at et parti med stemmerne nogenlunde jævnt fordelt i de 3 områder skulle blive repræsenteret på rigsdagen, skulle det opnå 1/128 eller 2½ pct. af stemmerne i landet. Med det stemmetal, som vi må regne med ikke er usandsynligt efter den nye valglov efter grundlovens gennemførelse, et stemmetal på 2,4 millioner, vil de 60 000 stemmer, som nu foreslås i § 43, svare til dette krav på 2½ pct. Såfremt valgets alderen nedsættes til 21 år, vil en afstemningsprocent på 82 netop betyde 60 000, svarende til 2½ pct., det, partierne var enige om og i hvert fald